

Állampolgári ismeretek – Szóbeli érettségi témakörök

Témakör	Témák középszint
1. A család, a családi szocializáció	A család fogalma és funkciói. Családi szerepek. A házasság intézménye, hagyományos családmodell, a család társadalmi funkciói. Párkapcsolatok, családtervezés, gyermekvállalás kérdése.
2. A család gazdálkodása és pénzügyei	A háztartás bevételei. A háztartás kiadásai: fogyasztás, beruházás. Megtakarítás a háztartásban – megtakarítás formái. A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai.
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok és köteleességek. Egyéni és közösségi jogok. Az állampolgárság fogalma. Állampolgárság létrejötte. Az Alaptörvény legfontosabb részei. Az országgyűlési, önkormányzati és európai parlamenti választások, a népszavazás intézménye. A civil társadalom szervezetei.
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	A nemzettudat alkotóelemei és a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái. Az anyaország feladatai a határon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében. A nemzetállamok szerepe a globális világban és az Európai Unióban. Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere. A globalizáció hatása a nemzeti kultúrára. A magyar honvédség szerepe, feladatai. Biztonságpolitikai kihívások a 21. században.
5. A magyar állam intézményei	A köztársasági elnök szerepe. A törvényhozói hatalom rendszere. A törvényalkotás folyamata és a jogszabályi szintek. Politikai pártok. A végrehajtó hatalom rendszere (országos és helyi szint). A nagy ellátórendszerek. Az önkormányzatiság fogalma.

Témakör	Témák középszint
	<p>A helyi önkormányzatok szervezete és működése. A közigazgatás rendszere. Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői. Jogi alapismeretek: jogsérelem, jogorvoslat. Az ellenőrző intézmények (AB, ÁSZ). A rendőrség feladatai és jogai.</p>
6. Az állam gazdasági szerepvállalása	<p>Államháztartás, központi költségvetés és a fiskális politika. Az állam piaci és nem piaci feladatai. Az újraelosztási rendszerek. Az államadósság kialakulása és finanszírozása. A fő makrogazdasági mutatók. A gazdasági növekedés, stagnálás, foglalkoztatottság, munkanélküliség, infláció. Adók és járulékok. Az állam gazdasági szerepének liberális, baloldali és konzervatív értelmezése.</p>
7. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	<p>Állampolgári dokumentumok: személyi igazolvány, lakcímkártya, diákigazolvány, útleve, adóazonosító, TAJ kártya, jogosítvány. A hivatali ügyintézés lehetőségei. Szerződések típusai. Motivációs levél, önéletrajz, állásinterjú.</p>
8. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	<p>A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei. Demográfiai folyamatok hazánkban és a nagyvilágban. A technikai civilizáció és a gazdasági növekedés hatása a természeti környezetre.</p>
9. Bankrendszer, hitelfelvétel	<p>A nemzetközi és a hazai bankrendszer. Pénzügyi tranzakciók. Hitel (kamat, futamidő, fedezet, saját erő, THM). Az MNB működése, feladatai és a monetáris politika.</p>
10. Vállalkozás és vállalat	<p>A gazdaság alapintézményei, törvényszerűségei és gazdasági szereplői. A tulajdonformák. Vállalkozási formák, cégtípusok. Az üzleti terv.</p>

Az állampolgári ismeretek szóbeli érettségi vizsgáján a tanulók egy tételt húznak, mely A) és B) részből áll.

Az A) feladat forráselemzést vár el, mely során a tanuló bizonyítja háttérismereteit is, míg a B) feladat rövid választ, kisebb kifejtést igényel.

Mindkettő feladat a 10, fentebb feltüntetett kerettantervi témakör valamelyikéből kéri számon a vizsgázót.

Az érettségi vizsgán szóban a projektmunka véde is zajlik. A tanuló tetszőleges sorrendben húzhat tételt, vagy védhet projektet.

- Az érettségi vizsgához minta feladatok (tételek) az Oktatási Hivatal honlapján érhetőek el az alábbi linken:
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/mintafeladatok_2024/allamp_ism_kozep_szobeli_minta.pdf
- Részletes vizsgakövetelmények, vizsgaleírás: (a vizsga menete)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/all_polg_ism_2024_e.pdf
- A projekt értékelésének szempontjai: (5. oldaltól)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/mintafeladatok_2024/allamp_ism_kozep_irasbeli_minta.pdf
- A 2025-ös érettségi szezon választható projekttémái:
https://dload-oktatas.educatio.hu/erettsegi/nyilvanos_anyagok_2025tavasz/allampolgari_ism_kozep_projekt_2025maj.pdf